

Geweld op tv
en in games:

Ouders zijn te gemakkelijk'

Computerspelletjes en tv-programma's oefenen enorme aantrekkingskracht uit. Maar er zitten nogal eens gewelddadige beelden in. Wie niet wil dat zijn kind problemen met fysiek of verbaal geweld oplost, moet dat ook niet toestaan in zijn tv- en computerwereld. Mee eens of niet?

"Het is vaak worstelen met grenzen", zegt Hanneke (36). "Vooral mijn jongste zoon (8) hangt het liefst de hele dag voor de buis. Ik moet met hem echt afspreken dat hij één aflevering kijkt en daarna wat anders doet. De oudste (10) kijkt naar programma's waarvan ik denk: 'Moet dat nou?' Achtervolgingen, vechtpartijen. 'Maar de hele klas kijkt hiernaar', zegt hij dan verongelijkt. Ik weet niet altijd hoe ik daar nou mee om moet gaan."

Veel ouders maken zich zorgen over geweld op tv. De meeste wetenschappers zijn het er over eens dat te veel en te vaak blootstellen van kinderen aan gewelddadige beelden kan leiden tot angsten, nachtmerries en afstomping: geweld wordt gewoon, het is de oplossing voor

problemen. "Ook ontstaat er een vertekend beeld van de werkelijkheid", meent Han Haanstra, voormalig docent en vrijwilliger bij de Werkgroep TV-geweld. "Door bepaalde films associëren kinderen een politieagent bijvoorbeeld met pistolen en een keiharde aanpak. Dat agents in werkelijkheid geweld proberen te voorkomen en zich aan regels moeten houden, komt niet in hen op." Bamber Delver, algemeen directeur van de Kinderconsument, ziet een duidelijke relatie tussen de afzeikcultuur in tv-programma's als *De Gouden Kooi* en het toenemend verbaal geweld en grof taalgebruik onder de jeugd. "Het gaat niet alleen om woorden die letterlijk worden overgenomen, maar ook om het gemak waarmee schuttingtaal gebruikt wordt."

Invloed overdreven?

Nils van der Knaap van gamewinkel 12game.com denkt dat het met die invloed wel meevalt: "De populairste games zijn *Mario* en *Singstar* en specifiek onder jongens *Race* en voetbalspellen. Onder meiden zijn het meer sociale spellen als *My Baby Girl* en *Nintendogs*. Allemaal spellen zonder geweld. De interesse daarvoor begint pas vanaf een jaar of 15. Volgens mij is de invloed daarvan op jongeren die in een normale thuissituatie opgroeien niet meer of minder dan vroeger. Ik keek als kind ook naar *James Bond*, maar ben er niet gewelddadiger door geworden." Niettemin start 12game.com binnenkort het platform gamefamily.nl, waar ouders via een navigatiesysteem kunnen bepalen van welke leeftijdscategorieën spellen worden getoond.

Negatieve effecten

Van alle kinderen vanaf 12 jaar heeft 72% een eigen tv, 21% kijkt dagelijks meer dan 3 uur en 66% bepaalt waar in het gezin naar wordt gekeken. Ruim 57% van de ouders is niet bang voor negatieve effecten. Annelies (43): "Mijn jongens kunnen goed scheiden wat echt en niet echt is." Wat haar opvalt is dat ze zich goed kunnen afsluiten voor waar ze nog niet aan toe zijn. "Misschien wel een soort zelfbescherming." OUDERS & COO-directeur Werner van Katwijk vindt dat ouders te gemakkelijk omgaan met het mediagebruik van hun kind: "Zij vertrouwen te veel op de programmamakers. Onlangs zag ik in een computerspellenprogramma een 12-jarige een spel spelen dat geschikt was voor 16+. Niet bepaald een goed voorbeeld. Hetzelfde geldt voor science-fictionfilms als *Starship Troopers*. Overal ter wereld wordt deze film geschikt geacht voor kinderen boven de 15, maar in Nederland vindt NICAM (Kijkwijzer) 12 jaar oud genoeg."

Onderscheid feit en fictie

Ook Delver merkt dat Nederlanders toleranter zijn ten aanzien van mediagebruik van kinderen dan ouders in andere landen: "Het is een typisch Nederlandse behoefte om kinderen als kleine volwassenen te zien, maar dat zijn ze niet. Omdat kinderen zo behendig met computers en afstandbediening zijn worden technische vaardigheden vaak verward met wat zij emotioneel aankunnen. Ouders denken - onterecht - dat hun kroost het verschil wel ziet tussen werkelijkheid en fictie." Marjolijn Bonthuis, adviseur en programmacoördinator bij Digibewust is het met Delver eens: "Kinderen ervaren spelletjes veel eerder als gewelddadig dan volwassenen. Zij zien de humor van sommige situaties niet in. In een spel als *Medal of Honor*, een extreem gewelddadig oorlogsspel, zit veel humor. Maar kinderen denken dat het allemaal echt is." Bonthuis raadt ouders en vooral opa's en oma's aan om niet klakkeloos spellen te kopen die hun (klein)kinderen op hun lijstje hebben staan. "De Kijkwijzer en het PEGI-rankingsysteem (kijkwijzer voor computerspellen) zijn er niet voor niets." Naarmate kinderen ouder worden kunnen ze steeds meer afstand nemen van het media-aanbod dat op hen afkomt. Ook kunnen ze feit en fictie beter onderscheiden. De leeftijdsindeling van de Kijkwijzer is daar ook op gebaseerd. "Natuurlijk heeft dat iets arbitrairs", zegt Wim Bekkers, NICAM-directeur. "Het is bedoeld als hulpmiddel en richtlijn. We gaan ervan uit dat ouders hun

kinderen kennen en met onze classificatie nagaan of het geschikt is voor hun kind." In januari wordt de leeftijdscategorie '9 jaar' toegevoegd omdat sommige films en programma's (zoals *Harry Potter*) noch in de categorie van 6- noch in die van 12-jarigen passen.

Wat is wijsheid?

Delver: "We hoeven kinderen niet bij te benen op gamegebied, maar we mogen hun opvoeding niet verwaarlozen. Kinderen hebben recht op opvoeding, begeleiding én informatie. Leer hen om te gaan met beelden en boodschappen, allereerst door te luisteren. Wat vinden ze leuk en waarom? Vraag naar hun vrienden op internet, net zoals je dat doet na een schooldag." Van Katwijk raadt ouders aan: "Neem de tijd de tv-gids door te bladeren. Kijk met je kind mee. Neem stelling: vertel wat je vindt van een spel waarbij het aanrijden van omaatjes punten oplevert. Als je dat niet doet, denken kinderen dat je het goedkeurt. Protesteer bij NICAM als je een programma ziet wat ongeschikt is voor kinderen. Of organiseer een ouderavond en

maak afspraken met ouders onderling over welke spellen je wel en niet accepteert."

"Durf paal en perk te stellen aan het tv- en computergebruik", vindt Haanstra. "Spreek met je kinderen af hoeveel tijd ze er aan mogen besteden en laat ze toestemming vragen om tv of computer aan te zetten."

Bonthuis adviseert: "Schiet niet meteen in de stress als je iets ziet of hoort wat niet geschikt is voor je kind. Anders klappen ze misschien dicht uit angst dat je hen van alles gaat verbieden. Toon juist interesse. We moeten als ouders accepteren dat de computer deel uitmaakt van de sociale leefwereld van kinderen."

Een folder van Werkgroep TV-geweld met waardevolle tips over het omgaan met tv en computer kunt u gratis downloaden via www.ouders.net > gratis downloads